

PAMÁTKY

ARCHAEOLOGICKÉ A MÍSTOPISNÉ.

Organ Archaeologické komise při České Akademii císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění
a Archaeologického sboru Musea království Českého.

Redaktor:

Dr. Josef Lad. Pič.

Díl XVIII. Ročník 1898, 1899.

K dílu tomu přispěli pp.:

Theodor Antl, Fr. Bareš, Fr. A. Borevský, Václav Diviš-Čištecký, Vilém Dokoupil, L. Domečka, Jan Emler, Fr. Faktor, Jan Felcman, H. Gross, Dr. Boh. Hellich, J. K. Hraše, Dr. Karel Chytil, Martin Kolář, J. Kořan, Jan Koula, Jan Lego, K. B. Mádl, Fr. Mareš, Dr. Boh. Matějka, Dr. J. Matiegka, J. Nedoma, Em. Neuman, Dr. J. Novák, Dr. J. L. Pič, Dr. A. Podlaha, V. Schmidt, Jos. Siblík, F. Siedek, Jos. Smolík, Dr. J. V. Šimák, Jos. Šimek, Ed. Šittler, A. Šolta, Ant. Tomíček, Z. Winter, Dr. J. Zahradník.

V PRAZE.

Nákladem Archaeologické komise při České Akademii císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění
a Archaeologického sboru Musea království Českého.

V komisi knihkupectví Fr. Řivnáče v Praze.

1900.

Pod tím písmena M a F a po obou stranách vytesané rážice.

9. Anno 1693 den 23. April ist in Gott verschieden Anna Berin. Gott atd.⁵⁾)

Z popsaných náhrobních kamenů je náhrobní kámen Jiří Thunkla z červeného mramoru a Anny Ellerové z bílého mramorn, ostatní pak ze žuly.

Nápisy na náhrobních deskách Jiří Thunkla a Anny Ellerové jsou ve švabachu vytesány, nápis na náhrobní desce Anny Berové v latinské majusculi a ostatní nápisy v gotické minusculi.

V srpnu letošního roku byly konečně všechny tyto náhrobní kameny z dosavadního místa vyzdvíženy a do vnější stěny kostela sv. Jana zazděny, kdežto šest nejvíce setřených bylo prodáno. Stalo se tak k nařízení okr. hejtmanství v Jindř. Hradci, jež sobě vymohl tamní musejní odbor.

L. Domečka.

Relikviář z druhé polovice XIV. stol. V Chrudimi, v arciděkanství chrámu Páně „Nanebevzetí Panny Marie“ uhodilo se r. 1896 při bourání oltáře z hrubých cihel složeného na *relikviář*, pocházející z doby, kdy oltář ten založen a vysvěcen byl. Voskový obal má podobu hranole dole do válce upláceného, s tupými hranami, jest 8·5 cm. dlouhý, 6 cm. široký a 5·5 cm. vysoký, váží 373 gr. V jednom rohu jest vosk odprýsknutý a na místě tom pozorovati lze uvnitř olovenou destičku, na které uloženy as sv. ostatky, jak to obyčejně bývá. Důležitý jsou na voskovém obalu otisky dvou pečeti, už dosti sešlé a dílem vydrobené. Jedna z nich v podobě mandorly vytačena na ploše vrchní nebo spíše zapuštěna do obalu, jest 6 cm. vysoká a 4 cm. v největší šířce. Vidíme tam biskupa v celé postavě, který žehná pravíci, drže berlu v ruce levé, dole v pravém poli jest štítek, na němž, jak se zdá, dvě příčné břevna; po každé straně jest sloupek a půda mřížkovaná. Nad biskupem jest gotická kaplička s obrazem „Zvěstování Panny Marie“; Maria klečí majíc ruce sepnuté k straně pravé a z anděla zbyla jen ruka k straně levé. Opis kolem nedosti zachovalý přispěním p. archiváře Václava Šulce čte se: S. FR̄IS · HERM. . NI · DEI · GRA · EPI · NARETENENSIS · (= Sigillum fratris Hermani dei gratia episcopi Naretenensis). Z toho plyne, že oltář ten svého času vysvěcoval Heřman, biskup Nazaretský jako světitel biskup pražský (1359—1370). — Druhá pečeť kulatá (3·5 cm. v prům.) nalézá se na tloušti obalu a jest ještě více sešlá. Pozorují se na ní poprsí Matky boží s dítětem, obrácené k straně pravé; kolem hlavy má paprsky a pět hvězdiček, nad levým uchem obroučku (gloriolu); pozadí (půda) jest drobně mřížkované. Z opisu zbylo: ❖ S. MAR · V · SECRET · (Sanctae Mariae Virginis sekretum?). Tento vzácný relikviář jest majetkem arciděkanství chrámu Páně v Chrudimi, a byl k žádosti podepsaného od vys. důst. p P. Waltera, tamějšího arciděkana, zapůjčen sbírkám Musea král. Českého, kde v oddělení středověkém mezi církevními starožitnostmi jest uložen

Josef Smolík.

Kde stával filiální klášter „Teslínský“ benediktinů Ostrovských? neb kde se nachází místo bývalého filiálního kláštera „Teslínského“ u sv. Jana Kř.,

⁵⁾ Nákladem Anny Berové opravena byla renaissanční kamenná cesta křížová vedoucí ke kostelu sv. Jakuba v Jindř. Hradci.

založeného ku konci XI. století benediktiny Ostrovskými, jemuž Přemysl Otakar II. r. 1200 ves Čechlici daroval? Maje za to, že vědomost o tomto místě i širším kruhům našim bude vítána, uaznačím je zde. Vyhledejme na mapě generálního štábu severozápadně od Rožmitála oba padrtské rybníky a zastavme se na západním obřeží hořejšího rybníka tam, kde se dva průseky jeden směrem od severovýchodu, druhý od severozápadu křížují. Nuže ve východním úhlu jich nacházejí se rozvaliny *kostela* onoho benediktinského kláštera a to blízko průseku, který má směr od severozápadu k jihovýchodu, právě nad slaboučkým záhybem, jež břeh do rybníka činí. Zdejší les jmenuje se *Teslíny*, a jeden z vrcholků celého toho površí, jež se na západní straně obou rybníků od severu k jihu táhne, jmenuje se *Teslín* (700 m.). — Ještě před desíti lety, když mne starěnka vedla tam ke „kostelíčku“, viděl jsem jeho *polozříceninu* a to uprostřed malé mýti; byla to zeď sice už jen asi pět metrů vysoká, ale dokola ještě skoro celá, a měře délku půdy ode vchodu k apsidě (na východ), napočítal jsem asi 72 kroků. Nedaleko pod apsidou, tedy v stranu k rybníku, nalezl jsem dvě hráze, hořejší a dolejší; patrně býval tu rybníček nad rybníčkem. Když pak jsem předloni kostelíček ten opět navštívit přišel, nalezl jsem z jeho zdi už jen malý zbytek a to v presbyteři na straně evangelia; všecko ostatní bylo už jen pouhá rozvalina bujnou vegetací porostlá, a také obou hrázi nebylo viděti, poněvadž vše vůkol bylo mlázim porostlé. Ku konci podotýkám ještě to, že cizímu poutníku není snadno, nynější rozvaliny ihned nalézt, ba i z domácích lidí zná je už jen málokdo! Když jsem předloni se strany kolvínské k nim putoval ani sekáči, kteří jim zcela na blízku pracovali a jež jsem žádal, aby mně nejkratší cestu k nim ukázali, neměli o nich ani nejmenší vědomosti!

Jan Lego.

Literatura.

Sněmy české od léta 1526 až po naši dobu vydává Královský český archiv zemský IX. 1595—1599, v Praze 1897, 4°, 816.

Roku 1594 dobyt byl od Turků Rab, roku následujícího Jager samým sultánem, který nad to zvítězil v krvavé bitvě u Keresteše, kníže sedmihradské Sigmund Batory vyjednával s císařem o postoupení Sedmihradska za knížectví Opavské a Ratiborské a tak v době kruté války turecké v Uhrách král Rudolf nevěděl lepší pomoci než od království Českého a na sněmích r. 1595, 1596, 1597, 1598 i 1599 proposice královské o pomoc peněžitou i vojenskou na odražení nepřitele všeho křesťanstva zaujímaly přední a nejdůležitější místo, a sněmy zemské i generální daly se pohnouti opravdu k nebyvalé pomoci jak na penězích, tak i na hotovosti po všeka léta. Vedle této přední politické záležitosti měly záležitosti domácí podřízenější místo. Za to proskakují i na sněmu i mimo sněm protivu náboženské, živěné hlavně usilovnou snahou arcibiskupa o upevnění a rozšíření víry katolické. Vedle artikulí sněmovních podán hojný materiál listinový na objasnění jednání sněmovního. Ku konci připojen obsah, seznam osob a míst a rejstřík věcný.

Archiv český čili Staré písemné památky české i moravské, sebrané z archivů domácích i cizích. Nákladem domestikálního fondu království Českého vydává komise k tomu zřízená při Královské české společnosti nauk. Redaktor Josef Kalousek. Díl XVI. V Praze 1897, 4°, 613.

Nový díl monumentální publikace vydávané nákladem zemským přináší důležitý a cenný příspěvek k době krále Vladislava, podává jednání dopisy pana Viléma z Pernštýna z let 1480 až 1520, jednak i listinář téhož v dějinách českých tak vynikajícího pána. Zemský archivář, pan F. Dvorský, snesl největší část no-